

In deze serie staat elke maand een kraamgezin met een andere cultuur centraal. Wil je meedoen aan deze serie? Stuur dan een e-mail naar: kraamsupport@y-publicaties.nl.

KRAMEN IN EEN POOLS GEZIN

Poolse mensen staan in Nederland bekend als gastvrij en hardwerkend. Kraamzorg zijn ze niet gewend. In Polen worden baby en kraamvrouw verzorgd door hun partner en inwonende of dichtbij wonende familieleden. Omdat Polen een groot land is met grote afstanden tussen steden en dorpen, komen thuisbevallingen weinig voor.

Polen staan in Nederland bekend als hardwerkende mensen die al het beschikbare werk aanpakken en bereid zijn om over te werken of nachtdiensten te draaien. In Nederland verdienen ze meer dan in hun thuisland. Een deel van het geld is bestemd voor hun familie in Polen. Familiebanden zijn erg belangrijk voor Poolse mensen. 'Het is normaal dat familie of schoonfamilie bij een gezin inwoont', vertelt de Poolse Barbara Malda, die vijftien jaar geleden met haar zoon naar Nederland verhuisde. 'Polen

kent geen kraamzorg. Je man en/of inwonende of dichtbij wonende familie neemt die zorg op zich. Inwonende familie is in Polen heel gewoon. Je hebt er niet veel huizen, dus ouders, kinderen en kleinkinderen wonen vaak met elkaar in één huis.'

BEVALLINGEN

De meeste bevallingen vinden in Polen in het ziekenhuis plaats. Omdat Polen een groot land is met grote afstanden tussen steden en dorpen komen thuisbevallingen weinig voor. 'Toen ik nog in Polen woonde, adviseerden artsen om in ieder geval je eerste kind in het ziekenhuis te krijgen. Thuis bevallen was wel mogelijk, maar dan moest je zelf een vroedvrouw regelen, en een auto en een telefoon binnen handbereik hebben. Ook mocht het ziekenhuis niet meer dan twintig autominuten van je woning liggen.' Als je verzekerd bent via het Poolse staatsziekenfonds dan is bevallen in een Pools staatsziekenhuis gratis, vertelt Malda. 'Maar wil je betere of uitgebreide medische hulp bij de bevalling, dan moet je daarvoor extra betalen. Ik hoorde laatst dat je voor een vroedvrouw ongeveer duizend zloty en voor een arts of gynaecoloog tweeduizend zloty, omgerekend 220 en 440 euro,

moet betalen. Dat is veel geld in Polen. Mijn moeder is net met pensioen en krijgt 175 euro per maand. Daar redt ze het mee, maar ze is dan ook erg zuinig. In Polen is alles hartstikke duur.'

TRADITIONELER

Voor pijnbestrijding tijdens de bevalling moet in Polen extra worden betaald. Malda: 'Men vindt dat pijn bij een bevalling hoort. Dat was dertig jaar geleden zo en zo is het nu nog steeds. Vroeger mocht je als barende vrouw eigenlijk niet schreeuwen als je pijn had. "Als je een kind wilt krijgen, moet je stil zijn", zeiden de verpleegsters dan.' Volgens Malda verloopt een bevalling in Polen traditioneler dan in Nederland. 'Hier mogen vrouwen tijdens de weeën lopen, of bevallen op een baarkruk of in bad. Dat kan in Polen niet, daar baar je traditioneel op je rug.'

'Vroeger mocht je als barende vrouw eigenlijk niet schreeuwen als je pijn had.'

'Vroeger kwamen in Polen meer thuisbevallingen voor', vertelt Barbara. Haar broer en zus werden beiden thuis geboren. Poolse vroedvrouwen voeren de laatste jaren actie om thuisbevallingen te promoten, maar moeten het opnemen tegen de Poolse artsen die voor ziekenhuisbevallingen pleiten. Vorig jaar nog prezen enkele gynaecologen in het Poolse tijdschrift Polsky Newsweek de keizer-snede aan als de modernste en veiligste manier van bevallen.

ARMOEDE

De Poolse ziekenhuizen worden gefinancierd door het Poolse staatsziekenfonds, maar verkeren niet in de staat die we hier gewend zijn. Toch heeft Barbara geen slechte herinneringen aan haar bevalling in een staatsziekenhuis. 'Ik lag met twintig vrouwen op een zaal, maar het was er verder wel goed geregeld. Mijn zoon werd met de vacuümpomp gehaald, maar ik heb er geen klachten aan overgehouden.' Toen ze twee jaar geleden haar zieke vader bezocht, schrok ze van de armoede in het ziekenhuis. 'Er was geen warm water en de medewerkers liepen vaak in vieze dienstkleding rond.

De familie moest bijna alles zelf doen en zelfs eten voor mijn vader meenemen naar het ziekenhuis. De verpleegkundigen verdienen weinig en leken niet veel moeite te doen. De wachtlijsten zijn lang in Polen. Mijn vader moest vijf maanden wachten op een specialist.' Polen heeft te weinig artsen, omdat er veel naar het buitenland vertrekken. En veel Poolse artsen werken naast hun staatsbaan in een privépraktijk die qua kwaliteit niet onderdoet voor Nederlandse klinieken. Artsen en verplegend personeel krijgen daar meer betaald dan in een staatsziekenhuis. Tien procent van de Polen schijnt regelmatig gebruik te maken van privégezondheidszorg, al kost dat ruim 125 euro per maand.

TIPS VOOR KRAMEN IN EEN POOLS GEZIN

- Vrouwen worden in Polen traditioneel begroet met een handkus. Als je dit als kraamverzorgende overkomt, trek je hand dan niet terug, het is slechts bedoeld als begroeting.
- Gastvrijheid is erg belangrijk voor Poolse mensen. Kosten noch moeite worden gespaard om bezoekers gastvrij te ontvangen met hapjes en drankjes.
- Kennen de ouders niet goed Nederlands? Oudere Polen spreken vooral Duits of Frans en de meeste twintigers hebben op school Engels geleerd.

FEESTEN

Naast familie speelt het geloof een grote rol in het leven van Polen. Ongeveer 95 procent van de ongeveer 34 miljoen Polen is rooms-katholiek. Daarnaast wonen er oosters-orthodoxe gelovigen, protestanten en Jehova-getuigen. Christelijke feesten als Pasen en Kerstmis worden er uitgebreid gevierd, evenals bruiloften en doopfeesten. Bij de doop draagt het kind witte kleding en is de hele Poolse familie en vriendenkring aanwezig. Ook wordt in huiselijke kring Moederdag, Omadag, Vrouwendag en Kinderdag gevierd. Verjaardagen worden daarentegen meestal niet gevierd. Vooral katholieke Polen vinden de naamdag belangrijker dan het vieren van een verjaardag. De naamdag verwijst naar hun doopnaam en is vaak de sterfdatum van een heilige naar wie ze tijdens de doop zijn genoemd. Deze dag wordt gevierd met veel en uitgebreid eten, gebak, drank (waaronder uiteraard wodka) bloemen, kleine cadeaus en natuurlijk bezoek van familie en vrienden. •

ACHTERGROND

- In Nederland wonen bijna 60.000 Polen. Hiervan behoren er meer dan 40.000 tot de zogenoemde eerste generatie, wat betekent dat zij in Polen zijn geboren.
- Eind jaren negentig kwamen veel Poolse vrouwen naar Nederland om te trouwen met een Nederlandse man. Ze werden Poolse bruiden genoemd.
- Tegenwoordig zijn de meeste Poolse immigranten mannen van 20 tot 40 jaar.
- Sinds de toetreding van Polen tot de Europese Unie in mei 2004 is het aantal Poolse migranten in Nederland verdubbeld.
- De meeste Polen wonen in Brabantse gemeenten en in de tuinbouwgebieden zoals onder meer het Westland, de bollenstreek bij Hillegom en Lisse en het gebied rond Enkhuizen.